

Profesor Hampana v Praze

Když v úterý 15. října 2013 předstoupil před studenty Hampana, málokdo by uhodl, že se narodil v roce 1936, tedy v době, když se psal letopočet, který pro většinu přítomných studentů zní jako datum z historie. Nicméně o svém přívětivém šarmu nenechal brzy prof. Hampa Nagarajaiah nikoho na pochybách.

Tento rodák z malé vesničky Hampasandra v Karnátace je dnes známým, odborníkem na džinismus a Kannadu drávidský jazyk, kterým se mluví v Karnátace. A právě prací na toto téma šokoval v roce 1966 celý odborný svět a podle slov svého učitele prof. Srikantii vytvořil dílo, které podstatným způsobem posunulo studium drávidských jazyků.

Se stejnou energií si pak zvolil svoji životní družku, spolužačku z university, nyní rovněž významnou odborníci a spisovatelku Kamalu Hampana, se kterou se vzali z vlastního rozhodnutí a proti vůli rodičů, neboť ona pocházela z nižší kasty. V oné době bylo v Indii něco takového spíše výjimečné. Společně pak působili na akademické půdě téměř 40 let.

Pro studium džinismu jsou velmi významné a uznávané jeho knihy o džinistické architektuře, nápisech, symbolech i historii džinismu v Karnátace. K jeho knihám píší úvody přední odborníci v oboru. Za všechny uvedme jména jako Paul Dundas (ke knize „Spectrum of Sarasvati:Srutadevi“) nebo Peter Flugel (ke knize „Morphology of Jaina architecture“). Žádná z Hampanových knih zatím není v Universitních knihovnách v Praze, přestože napsal 25 knih v angličtině a 75 v kannadu. Mnoho jeho knih bylo přeloženo do hindí. Zajímavým příspěvkem k postavení žen ve společnosti by mohla jistě být i kniha „Women Rulers in Coastal Karnataka“ (2011 Bangaluru).

Při procházce Hampana projevil přání jít do kostela, který jsme právě míjeli. Po vstupu se pokřičoval a šel k oltáři se pomodlit. Při pověstné toleranci džinismu mě to nijak nepřekvapilo. Ostatně při své přednášce zmínil toleranci, spojenou s čatur vidhá (čtyřsložková charita) jako příčinu toho, že v Karnátace džinisté přežili i tvrdé doby muslimské nadvlády, kdy buddhisté byli ze země vypuzeni. Velkoryse přešel fakt, kolik džinistických mandirů bylo zničeno nebo přestavěno na mešity. K zamyšlení uvedu ony čtyři složky dobročinnosti, které umožnily, podle Hampany, džinistům přežít. Jsou to: áháradáná (rozdávání jídla), abhajadána (život zachraňující služba), ausadhadána (poskytování léků), šástradáná (podporování vydávání a rozdávání knih).

Po návratu mi pak poslal děkovný mail s požehnáním: ať tobě i tvojí rodině žehná Ježíš a všichni Jakšové a Jakší (samozřejmě, vždyť arihanti či tírthankarové už do tohoto světa nemohou žádným způsobem zasáhnout....).

Kéž by něco z džinistické tolerance zapustilo kořeny i u nás....